

ÜRDÜN

TURİZM RAPORU

HAZİRAN 2022

TÜRSAB AR-GE DEPARTMANI

ÜRDÜN KISA BİLGİLER

Ürdün Hâşimi Krallığı

Nüfus: 11 milyon 172 bin 837 Kişi

Yüzölçümü: 89.342 km²

Başkent: Amman (Nüfusu: 4 milyon 642 bin)

Ürdün'de Yaşayan Türk Vatandaşları: 5.500 (T.C. Dışişleri Bakanlığı verisi)

Para Birimi: Ürdün Dinarı (JOD)

(9 Haziran 2022 itibarıyla 1 Dinar = 24,29 TL – 1,41 Dolar)

Hava Durumu: 16-20 Haziran 2022 tarihleri arasında güneşli, sıcaklık

ortalama 30 derece

T.C. Amman Büyükelçiliği: +962 6 500 2325 (Tel.)

embassy.amman@mfa.gov.tr (e-Posta)

ÜRDÜN GEZİ PROGRAMI

17 HAZİRAN 2022 CUMA

00:50	Akabe Kral Hüseyin Havalimanı	Varış
01:30	Petra'ya Transfer	Havalimanı-Otel 120 km.
02:30	Petra Otel Check in	Marriott Petra Hotel
12:00	Öğle Yemeği	Qantarah Restaurant
13:00	Petra Ören Yeri Ziyareti	
18:00	Otele Dönüş	
19:30	Küçük Petra'ya Hareket	
20:00	Gala Yemeği	Küçük Petra (Little Petra)
22:00	Otele Dönüş	
22:30	Konaklama	Marriott Petra Hotel

18 HAZİRAN 2022 CUMARTESİ

07:00	Kahvaltı	Marriott Petra Hotel
08:00	Rum Vadisi'ne Transfer	Petra-Rum Vadisi 100 km.
09:30	Cip Safari	
12:00	Ölü Deniz'e Hareket	Rum Vadisi-Ölü Deniz 300 km.
15:00	Ölü Deniz – Check in	
15:30-20:00	Yüzme ve Deniz Aktiviteleri için Serbest Zaman	Marriott Dead Sea Hotel
20:30	Akşam Yemeği ve Konaklama	Marriott Dead Sea Hotel

19 HAZİRAN 2022 PAZAR

09:00	Kahvaltı	Marriott Dead Sea Hotel
11:00	Amman'a Transfer	Ölü Deniz-Amman 60 km.
12:00	Kale ve Roma Tiyatrosu Ziyareti ve Şehir Turu	Kadınlar için Rahat ve Hafif Kıyafetler / Tercihen Çok Açık Değil
14:00	Öğle Yemeği	Sufrah Restaurant
16:00	Otele Dönüş	
17:30-20:00	Çalıştay	Marriott Amman Hotel
20:30	Check-out	
21:00	Abdoun'a Transfer ve Akşam Yemeği	Blue Fig Restaurant (Tercihen)
23:00	Kraliçe Aliye Uluslararası Havalimanı'na (QAIA) Transfer	Amman-Havalimanı 30 km.

20 HAZİRAN 2022 PAZARTESİ

02:20	Türkiye'ye Uçuş	
--------------	-----------------	--

ÜRDÜN GENEL GÖRÜNÜM

Orta Doğu'da bir Arap ülkesi olan Ürdün'ün kuzeyinde Suriye, kuzeydoğusunda Irak, güneyinde ve doğusunda Suudi Arabistan, batısında İsrail ve Batı Şeria yer almaktadır. Anayasal krallık ile yönetilen ülkenin kralı II. Abdullah bin El Hüseyin'dir.

ÜRDÜN'ÜN KISA TARİHİ VE SİYASİ YAPISI

Ürdün topraklarında, ilk düzenli yerleşimin milattan önce yaklaşık 2000 senesinde ortaya çıktığı kabul edilmektedir. Bölgede, milattan önce kurulan ve milattan sonra ilk 100 yılın sonlarına kadar devam eden Enbad Krallığı uzun süre hüküm sürmüştür. Yaklaşık 400 yıl Roma İmparatorluğu, 600 yıl boyunca da Sasani egemenliği altında kalan bölgede, daha sonra İslam uygarlıklarından Emeviler, Fatımiler ve Memlükler etkili olmuştur. 1516 yılında Osmanlı İmparatorluğu'nun Memlükler'i yenmesinin ardından bölgede 1918 yılına kadar süren Osmanlı egemenliği başlamıştır.

11 Nisan 1921 tarihinde "Mavera-i Ürdün Emirliği" adıyla İngiliz mandası olarak kurulan Ürdün, 25 Mayıs 1946'da bağımsızlığını ilan etmiştir. 24 Ocak 1949'da devletin adı "Ürdün Haşimi Krallığı" olarak değiştirilmiştir. Ülkede yürütme ve yasama alanında Kral belirleyici konumdadır. Kralın parlamentoyu feshetme, Başbakan, Bakanlar Kurulu ve Senato üyelerini atama ve görevden

alma yetkisi bulunmaktadır. Kanunlar, Kral'ın onayını takiben yürürlüğe girmektedir. Kral, her türlü yasal sorumluluk ve yükümlülükten muaftır. Parlamento'nun Temsilciler Meclisi (TM) ve Senato olmak üzere iki kanadı bulunmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Ürdün arasındaki ilişkilerin temelini ise 11 Ocak 1947 tarihli "Dostluk Anlaşması" oluşturmaktadır. Amman Büyükelçiliğimiz 28 Nisan 1947 tarihinden bu yana faaliyet göstermektedir.

ÜRDÜN EKONOMİK GÖRÜNÜM

Uluslararası Para Fonu (IMF) verilerine göre Ürdün'ün 2021 yılı GSYİH'sı 45 milyar 354 milyon dolar olmuştur. Söz konusu dönemde ülkedeki kişi başı gelir ise 4 bin 416 dolar olmuştur.

Gelişmekte olan ülkeler kategorisinde sınıflanan Ürdün'ün, ekonomik açıdan; yetersiz kaynaklar, hızlı nüfus artışı, dışa bağımlılık, işsizlik, gelir dağılımında bozukluk, yoksulluk gibi yapısal sorunları bulunmaktadır. Bölgesel siyasi istikrarsızlıkların hemen yanında konumlanmış olması ve özellikle komşusu Suriye'de yaşanan iç karışıklıklar nedeniyle gerçekleşen mülteci akını, (ülkede 1,3 milyon civarında Suriyeli mülteci yaşamaktadır) Ürdün ekonomisini olumsuz etkileyen başlıca faktörler arasında kabul edilmektedir.

Uzunca bir süre kamu sektörünün GSYİH'ye en fazla katkı sağlayan sektör konumunda olduğu Ürdün'de, Kral Abdullah'ın ülke yönetimini ele alması ve IMF destekli uygulanan liberalleşme politikaları sonucunda Ürdün ekonomisi, 2000'li yıllarda toparlanma sürecine girerek rekabet gücü kazanmıştır. Ayrıca, 2000 yılında Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) üyelik, özelleştirme politikaları, AB ve ABD ile imzalanan Ticaret Anlaşmaları Ürdün ekonomisinde önemli dönüşümleri de beraberinde getirmiştir.

2021 yılında Ürdün'ün bütçe açığı 2,5 milyar dinar (2,8 milyar dolar) seviyesinde gerçekleşmiştir. 2022 yılı için bütçe açığının, 1,7 milyar dinar (2,4 milyar dolar) olması beklenmektedir. Ürdün hükümeti Haziran 2021'de Covid-19 salgınıyla mücadele önlemleri kapsamında, çeşitli sektörleri açmak için kademeli bir dönüş planı uygulamaya başlamıştır.

ÜRDÜN TURİZMİ

Turizm, Ürdün'ün önemli gelir kaynakları arasında yer almaktadır. Özellikle ülkenin en güneyinde Ürdün'ün denizle tek bağlantısı olan Akabe Körfezi, turizmde ve dalış sporlarında dünyadaki

ender mekanlardan biri olarak kabul edilmektedir. Ürdün'ün turist çeken tarihi

mekanlarından biri de Petra'dır. UNESCO, 1985 yılında yayınladığı raporda Petra'yı dünyanın 7 harikasından bir tanesi olarak göstermiştir. Petra'nın yanı sıra Ürdün Nehri, Nebo Dağı, orta çağdan kalma birçok mescid, kilise ve Vadi Ram (Rum Vadisi) gibi birçok tarihi eser, turistlerin ziyaret ettikleri başlıca mekanlar arasındadır.

ÜRDÜN'ÜN ZİYARETÇİ SAYILARI

Önemli bir turizm potansiyeli barındıran Ürdün'ün yabancı ziyaretçi sayısı, pandemi öncesi dönem olan 2019 yılına kadar 4 milyon bandında seyretmiştir. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) verilerine göre Ürdün'e giden ziyaretçi sayısı 2019 yılında 4 milyon 488 bin kişi iken bu sayı 2020 yılında yüzde 76,2 oranında düşüşle 1 milyon 67 bin kişiye gerilemiştir. 2021 yılı itibarıyla ise yüzde 88,5 oranında artarak 2 milyon 12 bin seviyesine ulaşmıştır.

ÜRDÜN'ÜN ALDIĞI TOPLAM YABANCI ZİYARETÇİ SAYISI (2019-2021)			
YILLAR			
2019	2020	2021	2021/2020 Değişim %
4.488.000	1.067.000	2.012.000	88,5

Kaynak: UNWTO

ÜRDÜN'ÜN TURİZM GELİRİ

UNWTO verilerine göre; Ürdün'ün 2019 yılında elde ettiği turizm geliri 5,7 milyar dolar iken bu rakam 2020'de yüzde 75,7 oranında düşüşle 1,4 milyar dolara gerilemiştir. Pandemi sonrası toparlanmanın başladığı 2021'de ise

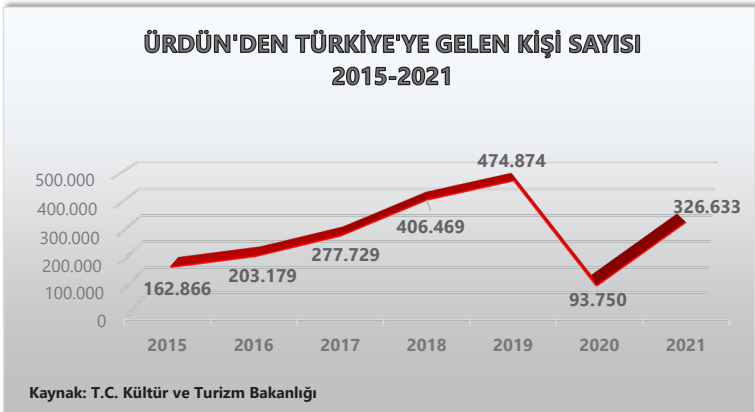
Ürdün'ün turizm geliri yüzde 89,9 oranında artarak 2,6 milyar dolar olmuştur. Buna göre 2021 itibarıyla Ürdün'ün kişi başı turizm geliri 1329 dolardır.

ÜRDÜN'ÜN TURİZM GELİRİ (2018-2020)			
YILLAR			
2019	2020	2021	2019/2020 Değişim, %
5,786 milyon \$	1,409 milyon \$	2,675 milyon \$	89,9

Kaynak: UNWTO

TÜRKİYE-ÜRDÜN TURİZM İLİŞKİLERİ

Ürdün'den ülkemize gelen ziyaretçi sayısı 2018 yılında 406 bin 469 kişiyken bu sayı 2019 yılında yüzde 16,8 oranında artışla 474 bin 874 kişiye yükselmiştir. 2020 yılında ise pandemi koşullarının etkisiyle Ürdün'den ülkemize gelen ziyaretçi sayısı yüzde 80,26 oranında düşüşle 93 bin 750 kişiye gerilemiştir. 2021 yılında ise Türkiye gelen Ürdün vatandaşlarının sayısı ise yüzde 248,41 oranında artarak 326 bin 633 kişiye yükselmiştir.

2022 YILI OCAK-NİSAN DÖNEMİ

Pandemi öncesinde 300-400 bin ziyaretçi aralığında bir hacme sahip Ürdün pazarında 2022 yılında yeniden yükseliş dönemine girildiği görülmektedir. 2022 yılının Ocak-Nisan ayları arasındaki ilk dört aylık dönemde ülkemize Ürdün'den gelen ziyaretçi sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yaklaşık yüzde 147,77 oranında artışla 74 bin 517 kişiye yükselmiştir.

ÜRDÜN'DEN ÜLKEMİZE GELEN ZİYARETÇİ SAYILARI 2020-2022 KARŞILAŞTIRMASI (OCAK-NİSAN)				
YILLAR			% DEĞİŞİM ORANI	
2020	2021	2022	2021/2020	2022/2021
49 785	30 075	74 517	-39,59	147,77

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

ÜRDÜN VATANDAŞLARININ TERCİH ETTİKLERİ DESTİNASYONLAR

Ürdün'den ülkemize gelen ziyaretçilerin farklı özelliklere sahip turizm destinasyonlarımıza ilgi gösterdikleri görülmektedir. Ürdün vatandaşları 2021 yılı itibarıyla Türkiye'de en çok İstanbul, Antalya, Trabzon, Muğla, Bursa, Ankara, İzmir, Eskişehir, Gaziantep ve Mersin illerindeki tesislere giriş yapmıştır.

ÜRDÜNLÜLERİN TÜRKİYE'DE TESİSE EN ÇOK GİRİŞ YAPTIKLARI İLLER (2021)	
ŞEHİR / DESTİNASYON	GELEN ZİYARETÇİ SAYISI
İstanbul	279.626
Antalya	52.511
Trabzon	31.435
Muğla	9.228
Bursa	6.010
Ankara	5.146
İzmir	4.299
Eskişehir	2.751
Gaziantep	2.296
Mersin	2.116

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

ÜRDÜN'E GİDEN TÜRK ZİYARETÇİ SAYISI

Ürdün Seyahat Acentaları Birliği verilerine göre Ürdün'ü ziyaret eden Türk vatandaşlarının sayısı 2018 yılı itibarıyla 20 bin 345 kişi iken bu sayı 2019 yılında 21 bin 564'e çıkmıştır. Ürdün Seyahat Acentaları Birliği, 2019 yılı sonrası için veri yayımlamazken, Ürdün İstatistik Kurumu veri tabanında ise 2017 yılı sonrası için veri bulunmamaktadır.

ÜRDÜN'Ü ZİYARET EDEN TÜRK VATANDAŞLARININ SAYISI		
2018	2019	2018/2019 Değişim (%)
20.345	21.564	6

Kaynak: Ürdün Seyahat Acentaları Birliği

ÜRDÜN'DE YAŞAYAN TÜRK VATANDAŞLARININ SAYISI

T.C. Dışişleri Bakanlığı verilerine göre, Ürdün'de **5 bin 500 Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı** yaşamaktadır.

TÜRKİYE ÜRDÜN KARŞILIKLI TİCARET HACMİ

TÜİK verilerine göre Türkiye ile Ürdün arasındaki ticaret hacmi 2021 yılı itibarıyla 800 milyon doları aşkın bir ticaret hacmi oluşmuştur. Türkiye'nin ihracatı 739 milyon dolara yaklaşırken Ürdün'den gerçekleşen ithalat, 74 milyon doların üzerinde gerçekleşmiştir.

TÜRKİYE – ÜRDÜN ARASINDAKİ TİCARET HACMİ		
Yıl	İhracat (\$)	İthalat (\$)
2017	682.476.619	112.643.915
2018	860.870.443	97.847.829
2019	642.004.423	32.154.311
2020	563.248.426	61.875.761
2021	738.921.476	73.437.299

Kaynak: TÜİK

2021 Yılında Ticarete Konu Olan Ürün ve Mallar	İhracat (\$)	İthalat (\$)
Sanayi için işlem görmüş ham maddeler	251.737.549	50.209.314
Yarı dayanıklı tüketim malları	122.644.447	3.126.395
Dayanıklı tüketim malları	75.864.209	205.241
Esası yiyecek ve içecek olan işlenmiş tüketim malları	71.707.763	75.440
Yatırım (sermaye) malları (Taşımacılık araçları hariç)	56.763.971	234.766
Dayanısız tüketim malları	43.841.582	1.060.774
Yatırım mallarının aksam ve parçaları	39.038.897	7.346.004
Esası yiyecek ve içecek olan işlenmemiş tüketim malları	27.687.724	2.632.709
Sanayi için işlem görmemiş ham maddeler	9.744.875	8.523.641
Taşımacılık araçlarının aksam ve parçaları	9.533.058	638
Binek otomobilleri	9.255.822	
Esası yiyecek ve içecek olan işlenmiş ham maddeler	8.261.616	597
İşlem görmüş diğer yakıt ve yağlar	6.312.846	10
Esası yiyecek ve içecek olan işlenmemiş ham maddeler	2.959.154	21.770
Sanayi ile ilgili taşımacılık araç ve gereçleri	2.764.351	
Başka yerde belirtilmeyen diğer mallar	769.771	
Sanayi ile ilgili olmayan taşıma araç ve gereçleri	32.416	
Motor benzini ve diğer hafif yağlar	1.425	
Toplam	738.921.476	73.437.299

Kaynak: TÜİK

TÜRKİYE-ÜRDÜN KARŞILIKLI VİZE REJİMİ

Ürdün'e Gidecek Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşları: [Umuma Mahsus](#)

Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri 180 gün içinde 90 günü aşmamak kaydıyla, anılan ülkeye yapacakları seyahatlerinde [vizeden muaf](#)tır.

Türkiye'ye Gelecek Ürdün vatandaşları: Resmi ve [Umuma Mahsus Pasaport](#) hamilleri 90 gün süreyle [vizeden muaf](#)tır.

Kaynak: T.C. Dışişleri Bakanlığı

HAVA YOLU ULAŞIMI

Türkiye ile Ürdün arasındaki hava yolu bağlantısı; Türk Hava Yolları, Pegasus Hava Yolları ve Royal Jordanian tarafından gerçekleştirilen uçuşlarla sağlanmaktadır. Haziran 2022 itibariyle iki ülke arasında İstanbul, Ankara, Antalya ve Trabzon şehirlerinden Amman'a seferler düzenlenmektedir. Yine İstanbul ile Akabe şehirleri arasında da doğrudan uçuş bulunmaktadır. İki ülke arasında toplamda 102 karşılıklı uçuş gerçekleştirilmektedir.

- **İstanbul-Amman:** Tek yönde günde 6, haftada 21; karşılıklı ise 42 doğrudan sefer gerçekleştirilmektedir.
- **İstanbul-Akabe:** Tek yönde haftada doğrudan 3, karşılıklı ise 6 sefer düzenlenmektedir.
- **Ankara-Amman:** Her gün bir uçuş olmak üzere tek yönde haftada doğrudan 7, karşılıklı ise 14 uçuş gerçekleştirilmektedir.
- **Antalya-Amman:** Tek yönde haftada doğrudan 14, karşılıklı ise 28 sefer düzenlenmektedir.
- **Trabzon-Amman:** Tek yönde haftada doğrudan 6, karşılıklı ise 12 sefer düzenlenmektedir.

ÜRDÜN EK BİLGİLER

- **Etnik Yapı:** %97 Arap, %2 Kafkasya kökenliler (Çerkez, Çeçen), %1 diğer.

- **Dini Yapı:** Ürdün'de resmî din İslam'dır ve halkın yaklaşık %92'lik

kesimi Müslümandır. %6 Hristiyan, %2 Diğer.

- **Para Birimi:** Ürdün Dinarı'dır. 9 Haziran 2022 itibariyle 1 Dinar = 24,29 TL – 1,41 Dolar'dır.
- **Turizm Sektörünün Payı:** Dünya Seyahat ve Turizm Konseyi'ne (WTTC) göre turizm, 2019 yılı itibariyle Ürdün ekonomisinin %16,3'ünü oluşturmaktadır. Pandeminin etkili olduğu 2020 yılında ise bu oran yüzde 4,7'ye gerilemiştir.
- Kızıldeniz kıyısındaki **Akabe**, Ürdün'ün denize kıyısı olan tek şehirdir. Yeryüzündeki en kuru toprak alanı, Ürdün, İsrail ve Filistin'in paylaştığı Ölüdeniz sahilidir.

- **Kültür Mirası:** Ürdün'ün UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'nde toplam 6 varlığı bulunmaktadır. Bu varlıklar şunlardır;
 - Petra
 - Kusayru Amre
 - Umm ar-Rasas
 - Rum Vadisi Koruma Alanı
 - "Ürdün Ötesinde Bethany" Vaftiz Siti (El-Mağtas)
 - Es-Salt - Hoşgörü ve Kentsel Misafirperverliğin Toprakları

Petra: Ürdün'ün Lut Gölü ile Akabe Körfezi arasındaki toprakları üzerinde yer alan antik kenttir. Hor dağlarının eteklerinde kurulan Petra Antik Kenti, "Gül Şehri" olarak bilinen, doğrudan kaya yüzüne oyulmuş eşsiz mimarisi ile ünlüdür. Dağlardan oyulan antik bir şehirdir. Kumtaşı kayalardan oluşan antik kent, kırmızı renge bürünmüştür. UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'nde yer alan Petra, ülkenin dünya genelinde en çok tanınan tarihi ve turistik simgelerindedir. Petra Antik Kenti; Indiana Jones: Son Macera, Mumya Geri Dönüyor, Ali Baba gibi tanınmış filmlerin de aralarında olduğu pek çok sinema ve televizyon filminde de mekan olarak kullanılmıştır.

Kusayru Amre: Ürdün'ün doğusunda yer alan çöl kalesidir. UNESCO Mirası Listesi'nde yer alan varlıklar arasında bulunan kale milattan sonra 723 yılında yapılmıştır.

Umm ar-Rasas (Kastrom Mefa'a): Madaba'nın 30 km güneydoğusunda yer almaktadır. Roma ordusunun stratejik bir garnizon olarak kullandığı bölge daha sonra Hristiyan ve İslam toplulukları tarafından yerleşim alanına çevrilmiştir. 1986'da bölgenin kuzey ucunda kazılar gerçekleştirilmiş olmasına rağmen alanın büyük bölümü toprak altından çıkarılamamıştır.

Rum Vadisi: Ürdün'deki en büyük vadi konumunda olan Rum Vadisi, Ay Vadisi olarak da bilinmektedir. Akabe'nin 60 km doğusunda yer alan kumtaşı ve granit kaya içinde oluşmuş bir vadidir. Tarih öncesi çağlardan beri birçok kültüre ev sahipliği yapan bölgede Nebatiler de dahil olmak üzere pek çok kültüre ait kaya resimleri, duvar yazıları ve tapınaklar mevcuttur. Rum Vadisi, 2011 yılında UNESCO tarafından bir Dünya Mirası olarak ilan edilmiştir.

El-Mağtas: Arapça "vaftiz" veya "batırma" anlamına gelen El-Mağtas, Ürdün Nehri'nin doğu kıyısında, resmi olarak "Ürdün Ötesinde Bethany Vaftiz Siti" adı ile bilinen bir arkeolojik Dünya Mirası alanıdır. Hazreti İsa'nın

Vaftizi'nin ve Vaftizci Yahya'nın vekaletinin orijinal makamı olarak kabul edilir. 1994'te imzalanan İsrail-Ürdün Barış Antlaşması sonrasında bölgede mayınsızlaştırma çalışmaları başlamıştır. Bölge ardından arkeolojik kazılar, turizm ve hac faaliyetlerine açılmıştır. 2015 yılında Ürdün Nehri'nin batı tarafı hariç El-Mağtas, UNESCO Dünya Mirası olarak ilan edilmiştir.

Es Salt: Ürdün'ün Belka ilinin merkezidir. Ülkenin orta batı kesiminde başkent Amman'ın batısında yer almaktadır. Antik dönemde önemli bir tarım yerleşimiydi. Kentin nüfusunun yaklaşık %35'ini Hristiyanlar oluşturmaktadır. 2021 yılında UNESCO Dünya Mirası listesine alınmıştır.

Dikilitaş Mah. Aşık Kerem Sk. No: 40 34349 Beşiktaş - İstanbul / TÜRKİYE
Tel: +90 (212) 259 84 04 Fax: +90 (212) 259 06 56
E-mail: tursab@tursab.org.tr Web: www.tursab.org.tr